
Niet alle persoonsgegevens worden zo maar verstrekt

HET INZAGERECHT VAN OUDERS

Met enige regelmaat krijgen wij vragen vanuit scholen over wat er verstrekt moet worden aan ouders in het kader van een verzoek tot inzage in het leerlingendossier. Dit inzageverzoek komt niet alleen van ouders van leerlingen die nog op school zitten, maar ook van ouders van wie het kind de school al heeft verlaten. De vragen vanuit scholen hebben doorgaans betrekking op welke informatie, op welke wijze en binnen welke termijn verstrekt moet worden.

Iedereen die zestien jaar of ouder is kan volgens de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) inzage in de eigen persoonsgegevens vragen. Voor jonger dan 16 jaar geldt dat de met het gezag belaste ouder namens het kind recht op inzage heeft. De niet met het gezag belaste ouder heeft enkel recht op inzage in de eigen persoonsgegevens, niet in de persoonsgegevens van het kind. In dit artikel zal ik mij beperken tot het inzageverzoek met betrekking tot de persoonsgegevens van het kind, in de praktijk ook wel het leerlingendossier genoemd. Persoonsgegevens beperken zich niet alleen tot hetgeen in het leerlingvolgsysteem is verwerkt en zijn naast NAW-gegevens ook foto's, brieven, e-mails en rapportages die over de betreffende leerling gaan. Deze informatie of documenten kunnen afkomstig zijn van de ouders, van een derde of zijn gegenereerd door medewerkers van de school. Als de leerkracht een verslag maakt van een gesprek met een ouder dan is er sprake van verwerking van persoonsgegevens. Als de school een e-mail ontvangt van de schoolarts dan is deze bij de school verwerkt. Bij een inzageverzoek verstrekt de school in beginsel inzage in alle persoonsgegevens.

UITZONDERINGEN

Het inzagerecht kent echter wel beperkingen. Volgens de AVG worden persoonsgegevens verstrekt zolang met de verstrekte informatie geen afbreuk wordt gedaan aan de vrijheden van anderen. Bij het verlenen van inzage worden bijvoorbeeld de persoonsgegevens van andere leerlingen afgeschermd. Het verstrekken van deze gegevens zou immers afbreuk doen aan de vrijheden van de andere leerlingen. Ook hoeft de school geen persoonsgegevens te verstrekken voor zover dat noodzakelijk en evenredig is om de rechten en vrijheden van anderen te waarborgen. Bij een beroep op deze uitzonderingsgrond zullen ouders wel op de

hoogte gesteld moeten worden dat er persoonsgegevens aanwezig zijn waarin geen inzage wordt verleend. Denk bijvoorbeeld aan het verslag van een teamvergadering waarin is besproken of een leerling al dan niet bevorderd wordt of mailwisselingen die over de bevordering gaan. Dit zijn interne documenten waarin personeelsleden hun bevindingen kenbaar maken. Het is voor te stellen dat een school deze documenten niet wenst te overleggen om daarmee de rechten en vrijheden van de medewerkers te waarborgen. In een dergelijk geval zou een beroep gedaan kunnen worden

UITZONDERING IS ALS DE RECHTEN EN VRIJHEDEN VAN MEDEWERKERS IN HET GEDING KOMEN

op de uitzonderingsgrond. In dat geval wordt wel in het overzicht vermeld dat het document aanwezig is, maar wordt geen inzage verleend. Er zal wel eerst beoordeeld moeten worden of een volledige weigering noodzakelijk en evenredig is. Kunnen de rechten en vrijheden van de medewerkers ook gewaarborgd worden als de namen worden weggelakt? Als de uitlatingen niet herleidbaar zijn naar medewerkers, zal de school inzage moeten verlenen in een versie waarin de namen weggelakt zijn.

INZAGE

Vanuit de AVG bestaat geen directe verplichting om ouders van een kopie van de persoonsgegevens te voorzien. Het inzagerecht houdt in dat ouders recht hebben op een volledig overzicht van alle persoonsgegevens van de leerling. Dit overzicht moet in begrijpelijke vorm worden gegeven. Het

MR. ARZU YANDERE

advocaat bij Cascade advocaten, a.yandere@cascadeadvocaten.nl

doel van het inzage recht is immers dat ouders in staat worden gesteld om te controleren of de persoonsgegevens juist zijn en de verwerking conform de AVG heeft plaatsgevonden. In de praktijk is het echter lastig om ouders op een andere manier in voldoende mate inzage te verlenen.

Daarom wordt aan een verzoek om inzage meestal gehoor gegeven door het verstrekken van een kopie van het leerlingdossier en alle andere persoonsgegevens. Een kopie kan overigens ook – tenzij ouders uitdrukkelijk iets anders verzoeken – elektronisch zijn, waardoor een afschrift bijvoorbeeld via de (beveiligde) e-mail kan worden gestuurd.

Omdat er geen verplichting bestaat om een kopie te verstrekken kan bijvoorbeeld met betrekking tot e-mails van en aan de ouders volstaan kunnen worden met een overzicht van de e-mails, waarbij aangegeven wordt dat deze e-mails reeds in het bezit van de ouders zijn.

KLACHTEN KUNNEN ALTIJD WORDEN INGEDIEND BIJ DE AUTORITEIT PERSOONS-GEGEVENS

Nadat het verzoek om inzage is ingediend, heeft de school een maand de tijd om te reageren op het verzoek. Ook indien het verzoek wordt geweigerd, dient dat binnen een maand kenbaar gemaakt te worden. Daarbij moet wel gemotiveerd te worden waarom er geen inzage wordt verleend en ook moet gewezen te worden op de mogelijkheid om een klacht in te dienen bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Als ouders meerdere verzoeken indienen of het betreft een complex verzoek, dan kan de termijn met een maand verlengd worden. Voor het verstrekken van een afschrift mogen geen kosten in rekening worden gebracht. Als ouders vragen om meerdere kopieën, dan mogen daarvoor wel kosten gerekend worden.

INFORMATIERECHT

Naast de inzage in de persoonsgegevens hebben ouders ook andere rechten. Zij hebben namelijk recht op informatie over:

- de verwerkingsdoelen;
- de categorieën persoonsgegevens die worden verwerkt;

- de ontvangers of categorieën van ontvangers aan wie de persoonsgegevens zijn of worden verstrekt;
- indien mogelijk: de termijn gedurende welke de persoonsgegevens worden bewaard;
- het recht van ouders om wijziging, verwijdering of beperking te verzoeken of bezwaar te maken;
- het recht om een klacht in te dienen bij de toezichthoudende autoriteit;
- wanneer de persoonsgegevens niet van de ouders afkomstig zijn: alle beschikbare informatie over de bron van die gegevens;
- het bestaan van geautomatiseerde besluitvorming waaronder profilering en, indien dit het geval is, nuttige informatie over de onderliggende logica, alsmede het belang en de verwachte gevolgen van die verwerking voor de betrokkene.

RECTIFICATIE EN VERWIJDERING

Ouders hebben tevens het recht op rectificatie van persoonsgegevens indien deze onjuist of onvolledig zijn verwerkt. Daarnaast bestaat het recht op verwijdering van de persoonsgegevens onder meer als deze niet meer relevant zijn voor het doel waarvoor zij zijn verzameld, als ze in strijd met de wet worden gebruikt, als de gegevens middels een toestemming zijn verwerkt en deze toestemming wordt ingetrokken. Een verzoek tot rectificatie of verwijdering dient ook binnen een termijn van een maand behandeld te worden. Ook hiervoor geldt dat er voor complexe verzoeken een maand extra de tijd genomen kan worden en dat het verzoek in beginsel kosteloos behandeld moet worden. BSM